

Ελληνικός
Οργανισμός
Εγκεφαλικών

www.stroke.gr

Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος:
Κωνσταντίνος Βέμμος
Αθήνα
vemmosk@gmail.com

Αντιπρόεδρος :
Κωνσταντίνος Σπέγγος
Αθήνα
kspengos@otenet.gr

Γενικός Γραμματέας:
Γεώργιος Ντάιος
Λάρισα
gntaios@med.uth.gr

Ταμίας :
Ανδρονίκη Πλωμαρίτογλου
Αθήνα
aplomari@otenet.gr

Μέλη :
Χαράλαμπος Μηλιώνης
Ιωάννινα
hmilioni@uoi.gr

Κωνσταντίνος Τάκης
Αθήνα
ktakis@otenet.gr

Απόστολος Χατζητόλιος
Θεσσαλονίκη
axatzito@med.auth.gr

Αθήνα
Μάρτιος 2017

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Στα πλαίσια της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και ενημέρωσης των φίλων και μελών του Ελληνικού Οργανισμού Εγκεφαλικών, σας αποστέλλουμε το Newsletter του Οργανισμού για το μήνα Μάρτιο.

Ελπίζουμε να το βρείτε ενδιαφέρον και χρήσιμο.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς,

Εκ μέρους του Ελληνικού Οργανισμού Εγκεφαλικών,

Δημήτριος Σαγρής
Γεώργιος Ντάιος
Χαράλαμπος Μηλιώνης
Κωνσταντίνος Βέμμος

NEWSLETTER Μαρτίου 2017

9^ο Διεθνές Συνέδριο Παθολογίας, 9-11 Μαρτίου 2016, Αθήνα

Στις 9-11 Μαρτίου θα διεξαχθεί στην Αθήνα το 9th International Congress of Internal Medicine στο οποίο ο Ελληνικός Οργανισμός Εγκεφαλικών συμμετέχει ως συνεργαζόμενος φορέας. Μία μεγάλη ενότητα του συνεδρίου είναι αφιερωμένη στα καρδιαγγειακά νοσήματα, την πρόληψη και την αντιμετώπιση των αγγειακών εγκεφαλικών επεισοδίων με τη συμμετοχή διεθνούς φήμης επιστημόνων. Στο πλαίσιο του συνεδρίου, ο Ελληνικός Οργανισμός Εγκεφαλικών έχει αναλάβει την οργάνωση δύο στρογγυλών τραπεζών (roundtables) στις 9/03 με τίτλο “Stroke etiology and management” και “Heart and Stroke”. Μπορείτε να βρείτε το αναλυτικό πρόγραμμα του συνεδρίου [εδώ](#).

Η παρακολούθηση και εγγραφή στο 9th International Congress of Internal Medicine είναι δωρεάν για τα μέλη του Ελληνικού Οργανισμού Εγκεφαλικών. Για τη δωρεάν εγγραφή των μελών του HSO, μπορείτε να στείλετε e-mail στο info@conferre.gr με την ένδειξη «Μέλος του Ελληνικού Οργανισμού Εγκεφαλικών».

Εγγραφή στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Εγκεφαλικών (European Stroke Organization, ESO)

Τα μέλη του Ελληνικού Οργανισμού Εγκεφαλικών, τα οποία επιθυμούν να εγγραφούν ως μέλη στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Εγκεφαλικών (ESO), δικαιούνται μείωσης της ετήσιας συνδρομής κατά 50 ευρώ. Το τελικό κόστος ανέρχεται στα 50 ευρώ. Με την εγγραφή τους στον ESO, τα μέλη του Ελληνικού Οργανισμού Εγκεφαλικών αποκτούν συνδρομή στο European Stroke Journal, πρόσβαση στο online εκπαιδευτικό υλικό του ESO, δικαίωμα να υποβάλλουν αίτηση για τις υποτροφίες του ESO, δυνατότητα να προσφέρουν στις committees του ESO, καθώς και έκπτωση στην εγγραφή στο European Stroke Organization Conference και στα υπόλοιπα ESO meetings.

Η διαδικασία εγγραφής είναι απλή και μπορεί να γίνει online [εδώ](#).

Newsletter του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Εγκεφαλικών (European Stroke Organization, ESO)

Ο Ελληνικός Οργανισμός Εγκεφαλικών στα πλαίσια της συνεχούς συνεργασίας με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Εγκεφαλικών (ESO) και με στόχο τη συνεχή ενημέρωση των μελών του σας προωθεί το newsletter του ESO. Για περισσότερες πληροφορίες το οποίο μπορείτε να βρείτε στην επίσημη ιστοσελίδα του οργανισμού. <http://eso-stroke.org/newsletter/>

ICD-11: Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (WHO) προτείνει την ταξινόμηση του Αγγειακού Εγκεφαλικού Επεισοδίου ως Νόσημα του Κυκλοφορικού Συστήματος.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (WHO) δημοσίευσε το προσχέδιο της ICD-11 στην οποία ταξινομεί το Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο ως Νόσημα του Κυκλοφορικού Συστήματος. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε [εδώ](#).

3^η Εκπαιδευτική Ημερίδα του Ελληνικού Οργανισμού Εγκεφαλικών

Με μεγάλη επιτυχία διεξήχθη η τρίτη Εκπαιδευτική Ημερίδα του Ελληνικού Οργανισμού Εγκεφαλικών, στην οποία αναπτύχθηκαν θέματα σχετικά με την αντιδιαβητική αγωγή του ασθενή με αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο, στην οξεία φάση αλλά και μετά την έξοδο του από το νοσοκομείο. Επίσης εκτενής αναφορά έγινε στην ορθή επιλογή της αντιθρομβωτικής αγωγής, στον ασθενή με οξύ

ισχαιμικό εγκεφαλικό επεισόδιο, αλλά και την αντιμετώπιση της εγκεφαλικής αιμορραγίας και τη χρήση των παραγόντων αναστροφής των από του στόματος νεότερων αντιπηκτικών. Τέλος ιδιαίτερη εστίαση υπήρξε στην ενδαγγειακή αντιμετώπιση του ισχαιμικού εγκεφαλικού στην οξεία φάση. Η ημερίδα έκλεισε με την εξαιρετική ομιλία του αντιπροέδρου του Παγκοσμίου Οργανισμού Εγκεφαλικών, Καθηγητή Natan Bornstein, σχετικά με τις μελλοντικές προοπτικές και τη σημασία της δευτερογενούς πρόληψης των αγγειακών εγκεφαλικών επεισοδίων.

Η επόμενη και τελευταία ημερίδα του φετινού κύκλου είναι προγραμματισμένη για τις 18 Μαρτίου 2017. Η συμμετοχή είναι δωρεάν. Μπορείτε να βρείτε το επιστημονικό πρόγραμμα στο www.stroke.gr. Για να δηλώσετε συμμετοχή, σας παρακαλούμε όπως στείλετε email στο info@stroke.gr.

21st Stroke Summer School of the European Stroke Organization

Το φετινό Stroke Summer School του European Stroke Organization θα διεξαχθεί για πρώτη φορά στην Ελλάδα και θα διοργανωθεί από την Παθολογική Κλινική του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Λάρισας με την συνεργασία του Οργανισμού μας. Στις 11-15 Σεπτεμβρίου 2017, 40-50 ιατροί από όλη την Ευρώπη με ενδιαφέρον για τα αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια θα εκπαιδευτούν στην αντιμετώπιση και πρόληψη των αγγειακών εγκεφαλικών επεισοδίων. Η περίοδος υποβολής των αιτήσεων έχει ήδη ξεκινήσει. Περισσότερες πληροφορίες για την διαδικασία υποβολής των αιτήσεων και για το προκαταρκτικό πρόγραμμα μπορείτε να βρείτε [εδώ](#).

Εκδηλώσεις και συνέδρια τρίτων φορέων με τη συμμετοχή του Ελληνικού Οργανισμού Εγκεφαλικών

9° International Congress of Internal Medicine, 9-11 Μαρτίου 2016, Αθήνα, <http://internalmedicine-uth.gr>

ALPIC 2017, Advanced Learning on Platelets & Thrombosis International Course, 24-26 Μαρτίου 2017, Μέτσοβο, [ALPIC 2017](#)

21st Summer School of the European Stroke Organization, September 10-15, 2017, Larissa/Olympus, www.eso-stroke.org και <http://www.conferre.gr/congress/eso2017/>

Φθινοπωρινές Ημέρες Παθολογίας: "Αγγειακά Εγκεφαλικά Επεισόδια", 15-16 Σεπτεμβρίου 2017, Λεπτοκαρυά Πιερίας, <http://www.med.uth.gr/internalmedicine>

Προσεχή συνέδρια/εκδηλώσεις/επιστημονικές συναντήσεις

9° International Congress of Internal Medicine, 9-11 Μαρτίου 2016, Αθήνα, <http://internalmedicine-uth.gr>

ALPIC 2017, Advanced Learning on Platelets & Thrombosis International Course, 24-26 Μαρτίου 2017, Μέτσοβο, [ALPIC 2017](#)

3rd European Stroke Organisation Conference (ESOC2017), 16-18 Μαΐου 2017, Πράγα, Τσεχία [esoc2017](#)

European Stroke Conference, 24 -26 Μαΐου 2017, Βερολίνο, Γερμανία, <http://eurostroke.eu/esc-berlin-2017-2>

10ο Θερινό Σχολείο της Ελληνικής Εταιρείας Αθηροσκλήρωσης, 29 Ιουνίου - 1 Ιουλίου 2017, Αθήνα [Θερινό Σχολείο Αθηροσκλήρωσης](#)

21st Summer School of the European Stroke Organization, September 10-15, 2017, Larissa/Olympus, www.eso-stroke.org και <http://www.conferre.gr/congress/eso2017/>

Φθινοπωρινές Ημέρες Παθολογίας: "Αγγειακά Εγκεφαλικά Επεισόδια", 15-16 Σεπτεμβρίου 2017, Λεπτοκαρυά Πιερίας, <http://www.med.uth.gr/internalmedicine>

Τρέχουσα βιβλιογραφία σχετικά με τα αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια

Ανώτερη η ριναγοχαβαν σε σχέση με την aspirin για την πρόληψη καρδιαγγειακών συμβαμάτων σε ασθενείς με σταθερή στεφανιαία νόσο ή περιφερική αγγειακή νόσο. (Μελέτη COMPASS)

Πρόωρα διεκόπη η κλινική μελέτη COMPASS, καθώς επετεύχθη το καταληκτικό σημείο της ανωτερότητας σχετικά με την πρόληψη μείζονων αγγειακών συμβαμάτων σε ασθενείς με σταθερή στεφανιαία νόσο και περιφερική αγγειοπάθεια. Οι 27,402 ασθενείς που συμμετείχαν στη μελέτη τυχαιοποιήθηκαν στη λήψη ριναγοχαβαν 2.5mg δύο φορές την ημέρα σε συνδυασμό με aspirin 100mg/d ή σε ριναγοχαβαν 5mg δύο φορές την ημέρα σε συνδυασμό με εικονικό φάρμακο ή σε aspirin 100mg/d και εικονικό φάρμακο δύο φορές την ημέρα. Τα αποτελέσματα αναμένονται να ανακοινωθούν του επόμενου μήνες. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε [εδώ](#)

Η AMGEN ανακοίνωσε ότι τα αποτελέσματα της μελέτης FOURIER ήταν θετικά.

Πρόσφατα ανακοινώθηκε ότι τα αποτελέσματα της μελέτης FOURIER ήταν θετικά. Η FOURIER ήταν μία πολυκεντρική διπλή τυφλή μελέτη, στην οποία ασθενείς με ατομικό αναμνηστικό εμφράγμα του μυοκαρδίου, αγγειακό εγκεφαλικό και περιφερική αγγειοπάθεια, με τιμές LDL ≥ 70 mg/dL ή non-HDL ≥ 100 mg/dL, παρά τη βέλτιστη αγωγή με στατίνη (atorvastatin 20-40mg), τυχαιοποιήθηκαν στη λήψη evolocumab vs. εικονικό φάρμακο. Ανακοινώθηκε ότι παρατηρήθηκε μείωση του καρδιαγγειακού κινδύνου, των μη θανατηφόρων εμφραγμάτων του μυοκαρδίου και αγγειακών. Η ανακοίνωση των αποτελεσμάτων θα γίνει στις 17 Μαρτίου. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε [εδώ](#).

Προτάσεις ειδικών του Αμερικανικού Κολλεγίου Καρδιολογίας για την περι-επεμβατική διαχείριση της αντιπηκτικής αγωγής σε ασθενείς με μη βαλβιδική κοιλιακή μαρμαρυγή.

Το Αμερικάνικο Κολλέγιο Καρδιολογίας δημοσίευσε προτάσεις ειδικών σχετικά με την περι-επεμβατική διαχείριση της αντιπηκτικής αγωγής σε ασθενείς με μη βαλβιδική κοιλιακή μαρμαρυγή. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε [εδώ](#).

Εγκεφαλικά Εμβολικά επεισόδια μετά τη διενέργεια ενδοκαρδιακού θερμοκαυτηριασμού της αριστερής κοιλίας.

Ασθενείς που υπεβλήθησαν σε θερμοκαυτηριασμό της κοιλίας, στους οποίους πραγματοποιήθηκε μαγνητική τομογραφία εγκεφάλου πριν και μετά την επέμβαση, εμφάνιζαν σε ποσοστό 60% νέες ισχαιμικές περιοχές στο εγκεφαλικό παρέγχυμα. Η εμφάνιση εμβολικών επεισοδίων συσχετίστηκε κυρίως με την διενέργεια αριστερού ενδοκαρδιακού θερμοκαυτηριασμού. Παρά την εξέλιξη της επεμβατικής καρδιολογίας και ειδικά του θερμοκαυτηριασμού για την αντιμετώπιση κοιλιακών ταχυκαρδιών και των πρώιμων κοιλιακών συμπλόκων (PVCs), απαιτείται περαιτέρω έρευνα για τη μείωση του περιεπεμβατικού κινδύνου σε αυτούς τους ασθενείς. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε [εδώ](#) καθώς και το αντίστοιχο editorial [εδώ](#).

Η χρήση της Σιλοσταζόλης για τη δευτερογενή πρόληψη αγγειακού εγκεφαλικού σε ασθενείς με ιστορικό ενδοεγκεφαλικής αιμορραγίας. (PICASSO Trial)

Πρόσφατα παρουσιάστηκαν τα αρχικά αποτελέσματα της κλινικής μελέτης PICASSO, μιας διπλά τυφλής μελέτης, στην οποία ασθενείς με μη καρδιοεμβολικό αγγειακό εγκεφαλικό και πρόσφατο ιστορικό εγκεφαλικής αιμορραγίας ή μικροαιμορραγιών (microbleeds) σε μαγνητική τομογραφία εγκεφάλου, τυχαιοποιήθηκαν σε cilostazol 200mg/d ή aspirin 100mg/d. Η χρήση της cilostazol εμφάνισε μία τάση για λιγότερες ενδοεγκεφαλικές αιμορραγίες, χωρίς όμως αυτό να είναι στατιστικά σημαντικό. Όσον αφορά την πρόληψη των αγγειακών συμβαμάτων, φάνηκε πιο αποτελεσματική στην

πρόληψη υποτροπής ενός νέου ισχαιμικού εγκεφαλικού, αλλά λιγότερο αποτελεσματική στην πρόληψη εμφράγματος του μυοκαρδίου. Τα τελικά αποτελέσματα της μελέτης αναμένονται. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε [εδώ](#)

Η αυξημένη τιμή του NT-proBNP και της hs-cTnT, σε ασυμπτωματικούς ασθενείς με ή χωρίς γνωστό καρδιολογικό υπόβαθρο, σχετίζεται με την εμφάνιση φλοιικών μικροεμφράκτων.

Στην προσπάθεια ανάδειξης νέων βιοδεικτών που συσχετίζονται με την εμφάνιση ισχαιμικών εγκεφαλικών επεισοδίων, μελετήθηκαν οι τιμές του αμινοτελικού άκρου του εγκεφαλικού νατριουρητικού πεπτιδίου (NT-proBNP) και της καρδιακής τροπονίνης T (hs-cTnT), σε ασθενείς με υποκλινική ή γνωστή καρδιακή νόσο (κολπική μαρμαρυγή, στεφανιαία νόσο, συμφορητική καρδιακή ανεπάρκεια). Οι ασθενείς με πολλαπλά φλοιικά μικροέμφρακτα (cortical cerebral microinfarcts-CMIs), εμφάνιζαν αυξημένη τιμή των ανωτέρω βιοδεικτών, ανεξάρτητα από την εμφάνιση κλινικά σημαντικής καρδιακής νόσου. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε [εδώ](#)

Η χρήση των υπολιπιδαιμικών φαρμάκων, πέραν των στατινών, για την επίτευξη των στόχων της LDL-C, με στόχο τη μείωση του καρδιαγγειακού κινδύνου σε ασθενείς με αθηρωσκλήρωση. Σύνοψη των συστάσεων ειδικών του Αμερικανικού Κολλεγίου Καρδιολογίας.

Οι νέες συστάσεις του Αμερικανικού Κολλεγίου Καρδιολογίας για την προσθήκη υπολιπιδαιμικών φαρμάκων και κυρίως την προσθήκη ezetimibe ή PCSK-9 αναστολέων επικεντρώνονται σε ασθενείς, οι οποίοι παρά τη διαμόρφωση των παραγόντων κινδύνου και τη λήψη της μεγαλύτερης ανεκτής δόσης στατινής δεν επιτυγχάνουν το στόχο της επιθυμητής μείωσης της LDL-C. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε [εδώ](#)